

یادداشت دکتر مختاری؛ رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی: تحقق عقلانیت تولیدی در گرو حمایت از کالای ایرانی/معناشناسی اقتصاد تولیدی در پیام نوروزی مقام معظم رهبری

بی‌تردید مطالبه این مهم از سوی ولی فقیه جامعه اسلامی؛ راهکار بنیادین در حمایت از کار و سرمایه ایرانی، رفع بیکاری و مقابله با فاصله طبقاتی و تحقق پیشرفت اقتصادی است.

به گزارش روابط عمومی؛ **حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد حسین مختاری؛ رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی و استاد سطوح عالی حوزه و دانشگاه** در یادداشتی به تبیین معناشناسی اقتصاد تولیدی در پیام نوروزی مقام معظم رهبری و تحقق عقلانیت تولیدی در گرو حمایت از کالای ایرانی، موانع و راهکارهای تحقق آن پرداخته است.

مشروح این یادداشت را در ادامه می‌خوانید:

وقتی سخن از تولید ملی و حمایت از آن به میان می‌آید بحث عقلانیت به شدت خود نمایی می‌کند زیرا معنایابی و استمرار تولید در گرو «تبیین عقلانیت تولید در عرصه های اقتصادی» است. لذا ضرورت تبیین سیر عقلانی نامگذاری سال جدید از سوی رهبر معظم انقلاب، مبنی بر سال حمایت از کالای ایرانی، در حالی که سایه سنگین اقتصاد نفتی، شریان های حیاتی کشور را به تسخیر خود درآورده و از این رهگذر، اقتصاد تولیدی در بدترین وضعیت ممکن گرفته است بسیار حائز اهمیت و راهبردی است.

ضرورت این نامگذاری وقتی آشکار می‌شود که بدانیم قدرت های غربی در قالب جهانی شدن و اقتصاد تجاری، کمر به نابودی عنصر حیاتی تولید و ایجاد سونامی مصرف در کشورهای در حال توسعه بسته اند که نظام اسلامی نیز از پیامدهای آن بی نصیب نمانده است.

تولید ملی و حمایت از کالای ایرانی در گرو تحول در علوم انسانی

بی شک تحقق اقتصاد تولید محور و حمایت از تولیدات داخلی و پویایی صنعت و حوزه مهندسی بر مبنای رفع نیازها و دغدغه های جامعه اسلامی؛ در گرو بهره گیری از تولید فکر و دانش و تحول اساسی در علوم انسانی است. از این رو نقش حوزه و دانشگاه در ترسیم نقشه راه اقتصاد تولیدی کشور و ارائه الگوی ایرانی_اسلامی پیشرفت از اهمیت فراوانی برخوردار است. با این تفاسیر برای رقابت با بازارهای جهانی باید بر مبنای معرفتی «و اما الحوادث الواقعة»، حمایت فراگیر مادی و معنوی از نهادهای مرتبط با علوم انسانی، به عنوان بستر واقعی تولید ملی مورد توجه قرار گیرد.

از سوی دیگر بر نهادهای علمی کشور نیز لازم است تا در راستای موضوع شناسی دقیق جامعه و ترسیم مشکلات و نیازهای واقعی مردم، عقلانیت تولیدی کشور و فرهنگ سازی در اصلاح الگوی مصرف بیش از پیش مورد اهتمام واقع شود. لذا در فرازی از بیانات نوروزی مقام معظم رهبری می‌خوانیم: «حمایت، یکی انطباق با نیازها و سلیقه‌ها و مزیت‌های روز است؛ این هم حمایت است؛ این جور نباشد که نگاه نکنید که مردم چه می‌خواهند. تولید کالای ایرانی به این معنا است که باید چیزی تولید بشود که مطابق با سلیقه‌ی مردم و میل مردم [باشد]، همراه با ظرفتهای لازم».

اقتصاد مردم‌گرا؛ اصل کلیدی در تولید و مصرف کالای ایرانی

گفتنی است اقتصاد لیبرالی با محوریت آزادی (بخوانید اقتصاد آزاد و تعدیل اقتصادی) و اصالت منفعت و سود، در بستر تقلیل مفهوم عدالت به آزادی، اقتصاد سرمایه‌داری را رقم زده است و اینگونه با نفی نقش آفرینی مردم از چرخه تولید؛ مصرف‌گرایی را در جوامع بشری را شدت بخشیده است.

در تبیین این مهم باید گفت از آنجا که عقلانیت ابزاری غرب، تولید را در اقتصاد نخبگانی و غیر مردمی و بر مبنای تعدیل عرضه و تقاضا (تعدیل اقتصادی) دنبال می‌کند؛ لذا اقتصاد انسانی به اقتصاد مکانیکی و ماشینی تنزل می‌یابد و ارزش‌های انسانی به قهقرا رفته و فقر فرهنگی تشدید می‌شود؛ لذا نهیلیسم به عنوان شاکله ذاتی مدرنیسم و پسامدرنیسم با تضعیف ارزش‌های اجتماعی (سنت) به مصرف‌گرایی (مدرنیسم) دامن می‌زند و اینگونه تحقق پیشرفت بدون عدالت، اخلاق و معنویت در اقتصاد جهانی در مصرف‌گرایی به منصفه ظهور می‌رسد و اینچنین تولیدات قدرت‌های بزرگ اقتصادی به بهای نابودی تولیدات بومی و ملی کشورهای دیگر تمام می‌شود.

در این میان تأمل در بیانات مهم نوروزی مقام معظم رهبری در حرم مطهر رضوی و تأکید ایشان بر ضرورت بهره‌گیری از نقش مردم در تحقق اقتصاد تولید محور و حمایت از کالای ایرانی، می‌توان به عمق نگاه دقیق رهبر معظم انقلاب در مقابله با اقتصاد اشرافی رهنمون شد؛ آنجا که فرمودند: «در حمایت از کالای ایرانی هم مردم نقش دارند به‌عنوان تولیدکننده کالای ایرانی، هم مردم نقش دارند به‌عنوان مصرف‌کننده کالای ایرانی؛ هم باید تولید کنند، هم باید مصرف کنند؛ هم باید در تولید تلاش کنند هم باید در مصرف مراقبت بکنند که کالای ایرانی مصرف کنند»

افزایش تولید؛ رمز تحقق پیشرفت اقتصادی

تأسف آور است که اصرار بر اقتصاد نفتی و واردات بی‌رویه در عمل به ترویج فرهنگ مصرف‌گرایی و نابودی واحدهای تولیدی منجر شده است؛ در این میان تعطیلی 70 درصد واحدهای تولیدی در شهرک‌های صنعتی خود موید این حقیقت تلخ است. این آسیب در حالی است که در عقلانیت اسلامی، واردات محوری جز در مواقع ضروری را بر نمی‌تابد بلکه افزایش تولید و لزوم خودکفایی و قطع وابستگی به بیگانگان و کنترل و مدیریت مصرف از جمله مولفه‌هایی است که به شدت در سیره عملی اهل بیت (ع) به شدت مورد تأکید قرار گرفته است.

گفتنی است خوف در مقابل رجاء، منشأ زهد و مولفه‌ای عقلانی به شمار می‌رود که سعی و تلاش فراگیر و ترغیب آحاد مردم برای تولید بیشتر و مصرف کمتر و در نهایت تحقق پیشرفت اسلامی را رقم خواهد زد.

لذا نامگذاری سال 97 از سوی رهبر معظم انقلاب به سال «حمایت از کالای ایرانی»؛ اصل راهبردی افزایش تولید را هدف قرار داده است؛ همانگونه که فرمودند: «حمایت اولاً به‌صورت افزایش تولید است که به‌عهده‌ی مسئولین دولتی است تا برنامه‌ریزی کنند و همچنین به‌عهده‌ی خود مردم است تا تولید داخلی افزایش پیدا کند.»

بی‌تردید مطالبه این مهم از سوی ولی فقیه جامعه اسلامی؛ راهکار بنیادین در حمایت از کار و سرمایه ایرانی، رفع بیکاری و مقابله با فاصله طبقاتی و تحقق پیشرفت اقتصادی است.

بی شک افزایش قدرت رقابت و افزایش بهره‌وری عوامل تولید از طریق اصلاح و بازسازی ساختار تولید ملی؛ کاهش هزینه‌ها و بهبود کیفیت تولید بر مبنای بهره‌گیری از اقتصاد دانش‌بنیان؛ مولفه راهبردی است که مقوم عقلانیت تولید و مصرف کالای ایرانی است؛ همانگونه که رهبر معظم انقلاب در سال حمایت از کالای ایرانی «بهبود کیفیت تولیدات داخلی» را مورد توجه قرار دادند. لذا اهتمام به عنصر طراحی و تولید برخی محصولات و اهتمام به زیبایی‌شناسی و دیگر ظرافت‌های تولیدی نقش اساسی در ارتقای کیفیت تولیدات داخلی ایفا خواهد کرد.

لیکن باید دانست تحقق این مهم در گرو توانمندسازی و ارتقاء بهره‌وری نیروی کار با افزایش انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار است.

هم‌چنین حمایت از محققان و سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و تکمیل ساختارهای آن و اعمال سیاست‌های تشویقی برای حضور مردم و سرمایه‌گذاران داخلی و منطقه‌ای و جلوگیری از ایجاد انحصار در چرخه تولید و تجارت تا مصرف می‌تواند به ارتقای کیفیت کیفیت محوری در تولید ملی بیانجامد.

بی‌تردید نقش راهبردی ولی فقیه جامعه اسلامی در تبیین سیاست‌های کلان اقتصادی در مسیر پیشرفت و عدالت غیر قابل انکار است؛ لیکن تحقق کامل آن در گرو اهتمام مسئولان به ویژه دولتمردان و آحاد مردم به منویات صریح، شفاف و راهگشای مقام معظم رهبری است. در این میان نقش رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی و اصحاب قلم و فکر نیز برای فرهنگ‌سازی مصرف کالای ایرانی انکارناپذیر است.

